

Nunatsinni meeqqat, inuusuttuaqqat inersimasullu ADHD-mik Autismemillu nappaateqartut siunissami qanoq ikiorsiiffiqineqassanersut pillugu periusissanik iliuusissanillu pilersaarummik, Naalakkersuisut kingusinnerpaamik upernaakkut 2013-mi saqqummiussaqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffiqisassaatusiunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Ilaqutariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)
Siullermeerneqarnera

Aallaqqaasiullugu Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen qutsavigaara meeqqat, inuusuttut inersimasullu ADHD-mik autismemillu nappaateqartut ikiorserniarneqartarneranni siunissaq isigalugu toqqaannarnerusumillu eqqarsartoqartarnissaa saqqummiummagu. Siunnersuut 2011-mi ukiakkut ataatsimiinnermi innarluuteqarnermut tunngasunut ilaatigut periusissani iliuusissatullu pilersaarutit pillugit pitsaasumik oqallissimanitsinnut uiggiutissallugu tulluarpog.

Nappaatit ersinngitsut taamatuttaaq ADHD autismemik nappaatit assigiinngitsunik sakkortussuseqarlutik nappaatigineqarsinnaapput. Nappaat ima sakkortutigilersimappat, allaat inummut killilersuisumik innarluutaalerluni, taava siullertut kommunit suliniarnermi sulissutiginnittussaapput. Naluneqanngitsutummi kommunit innarluutilinnik isumaginninneq 1. januar 2011-mi akisussaaffigilerpaat.

Inuit ersinngitsumik nappaatillit Naalakkersuisunit pingaartinneqarlunnarput. Tamatumunnga minnerunngitsumik pissutaavoq inuit ersinngitsunik nappaatillit pingaartumik ADHD-mik nappaatillit amerliartornerat, tamatumalu saniatigut naartulernerup siornatigut kingornatigullu nappaatit ersinngitsut innarluutinngornissaasa pinaveersaartinneqarnissaat siusissukkut sulissutigissallugu pisariaqarlunnarluni.

Tamatuminnga pissuteqartumik Naalakkersuisut isumaqarputtaaq, inunnut ersinngitsunik nappaatilinnut tunngatillugu nuna tamakkerlugu periusissiamik iliuusissanullu pilersaarutitik suliaqartoqartariaqartoq. Periusissiatigut iliuusissanullu pilersaarutitigut pingaarnertut siunertarineqartariaqarpoq, siusissukkut ataqatigiissumik ataatsimullu isiginnilluni suliniuteqartoqalernissaata qulakkeerinneqataaffiginissaa.

Naalakkersuisut isumaqarput, suliniutigineqartut annertusarneqassasut paasiniaasarneq katsorsaasarnerlu kisiisa pinnagit, aammali sulisunik piginnaanngorsaanermut kiisalu ilisimasanik katersisarnermut avitseqatiginnittarnermullu tunngatillugu. Tamanna Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitap taamatullu Meeqqanut inuusuttunullu periusissami iliuusissat annertusarneqarnissaannik kaammattuuteqarneranut naapertuuppoq.

Iliuuseqarnerup annertusineqarneratigut ilaatigut siunertarineqarpoq, ADHD nappaateqartumut aalajangersimasumik innarluutinngornissaanik pitsaaliuineq Meeqqanut Inuusuttunullu periusissakkut Inatsisartunit akuerineqarpoq. Maannakkut sulissutigineqartussanik piffissalersuineq taakkulu Meeqqanut inuusuttunullu periusissami suliasanut allanut ataqatigiissaarneqarnerat suliarineqarput.

Naak meeqqanut inuusuttunullu ADHD-mik autismemillu nappaatilinnut tunngatillugu suliniuteqarneq inersimasunut ADHD-mik autismemillu nappaatilinnut pitsaanngitsumik sunniutaasinnaasunut pinaveersaartitsinermit iluaqutaasussatut naatsorsuutigineqarsinnaagaluartoq, inuusunnerusunut tunngatillugu, pingaaruteqartuarsinnarpoq utoqqaanerusuttaaq siunnerfilimmik sullinneqarnissaminnik neqeroorfigineqartarnissaat. Ukioqatigiit assigiinngitsut akimorlugit ataqatigiissumik suliniuteqarneq periusissami iliusissanillu pilersaarusiormi qitiutinneqartariaqarpoq.

Periusissiap iliusissanullu pilersaarusiamik suliaqarnermi ilaatigut pingaaruteqarpoq nukissat pigineqartut sulissuteqarnermut atorneqartussat tamatigut sianigiuarneqarnissaat. Tamakkuninnga pissuteqartumik Naalakkersuisut isumaqarputtaaq, inuit ersinngitsunik nappaatillit pillugit assigiinngitsut suleqatigiinnerat, assersuutigalugu kommunit annerusumik minnerusumilluunniit nukissallit akornanni suleqatigiinnermik kinguneqartariaqartortaaq.

Inuit ersinngitsunik nappaatillit pillugit sulinerup qanorpiaq ittuunissaa periusissiap iliusissanullu pilersaarusiap suliarineqarneranni suliamut tunngasunik naliliisarnermut tunngasuusariaqarportaaq, taamaattorli suliamik ilisimasallit nalilertassallugu sorpiaat ilaatinneqartassanersut, ataqatigiissumik ataatsimullu isiginnilluni suliniuteqartoqartassappat.

Tamanna aallaavigalugu Naalakkersuisut Inatsisartunut inassuteqarput, siunnersuut Olga P. Berthelsenimit saqqummiunneqartoq pillugu, kingusinnerpaamik 2013-imi upernaakkut meeqqanut inuusuttunullu kiisalu inersimasunut ADHD-mik aamma autisme-mik nappaateqartunut atatillugu ikiorsiisarnermut nuna tamakkerlugu periusissamik iliusissanullu pilersaarusiamik saqqummiisoqassasoq.